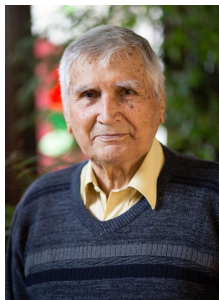

Fragment relacji świadka historii

TADEUSZ KOWALCZYK

ur. 1931, Leżenice

Zakres terytorialny i czasowy	Leżenice, II wojna światowa
--------------------------------------	-----------------------------

Leżenice na linii frontu w czasie II wojny światowej

W 1939 roku była jakaś grupa wojsk polskich. Był nalot i niemieckie samoloty strzelały chyba pociskami zapalającymi, bo spalił nam się cały dom i budynki gospodarcze. Zostaliśmy na polu, a to był przecież 9 września. W tę okupację byliśmy wysiedleni na jedną zimę, bo Niemcy mieli we wsi chyba jakieś ćwiczenia. W każdym razie, nas wysiedlili. Musieliśmy się wynosić. Nie bardzo mieliśmy dokąd. Ale dalsza rodzina nas przyjęła na zimę. Potem, w roku 1944 była bitwa o przyczółek warecko-magnuszewski. Bitwa pancerna niezwykle intensywna z jednej i drugiej strony. My musieliśmy opuścić domostwo i znów szukać gdzieś jakiegoś miejsca zamieszkania. Rosjanie walczyli o przyczółek między rzekami: Wisłą, Pilicą i Radomką. Zdobyli ten przyczółek i okopali się jedni i drudzy. Nasze domostwo było tam, gdzie pierwsza transzeja niemiecka. A transzeja rosyjska była o kilometr dalej. Tam też się okopali i czekali. Wiem z historii, że Rosjanie chcieli, żeby Polacy się wybili w powstaniu warszawskim. Powstanie warszawskie wybuchło 1 sierpnia i ta bitwa o przyczółek była też w sierpniu. My musieliśmy się wynieść. Wróciliśmy w 1945 roku na gruzowisko. We wsi nie został żaden budynek. Wszystko, nawet kominy, które były w wiejskich chatkach, wszystko było zawalone. Tylko był gruz, pociski, miny. Były też trupy. W styczniu 1945 roku była ofensywa styczniowa. Rosjanie z tego przyczółka wychodzili wprost na bitwę. Rosjanie prowadzili wojnę i Niemcy się cofali. Rosjanie szli na Zachód do maja. W maju było ostateczne zwycięstwo.

Data i miejsce nagrania	21 września 2021, Dzierżoniów
Rozmawiał/a	Edyta Pindera, Magdalena Bąk
Redakcja	Jadwiga Horanin
Prawa	Forum Dialogu Między Kulturami